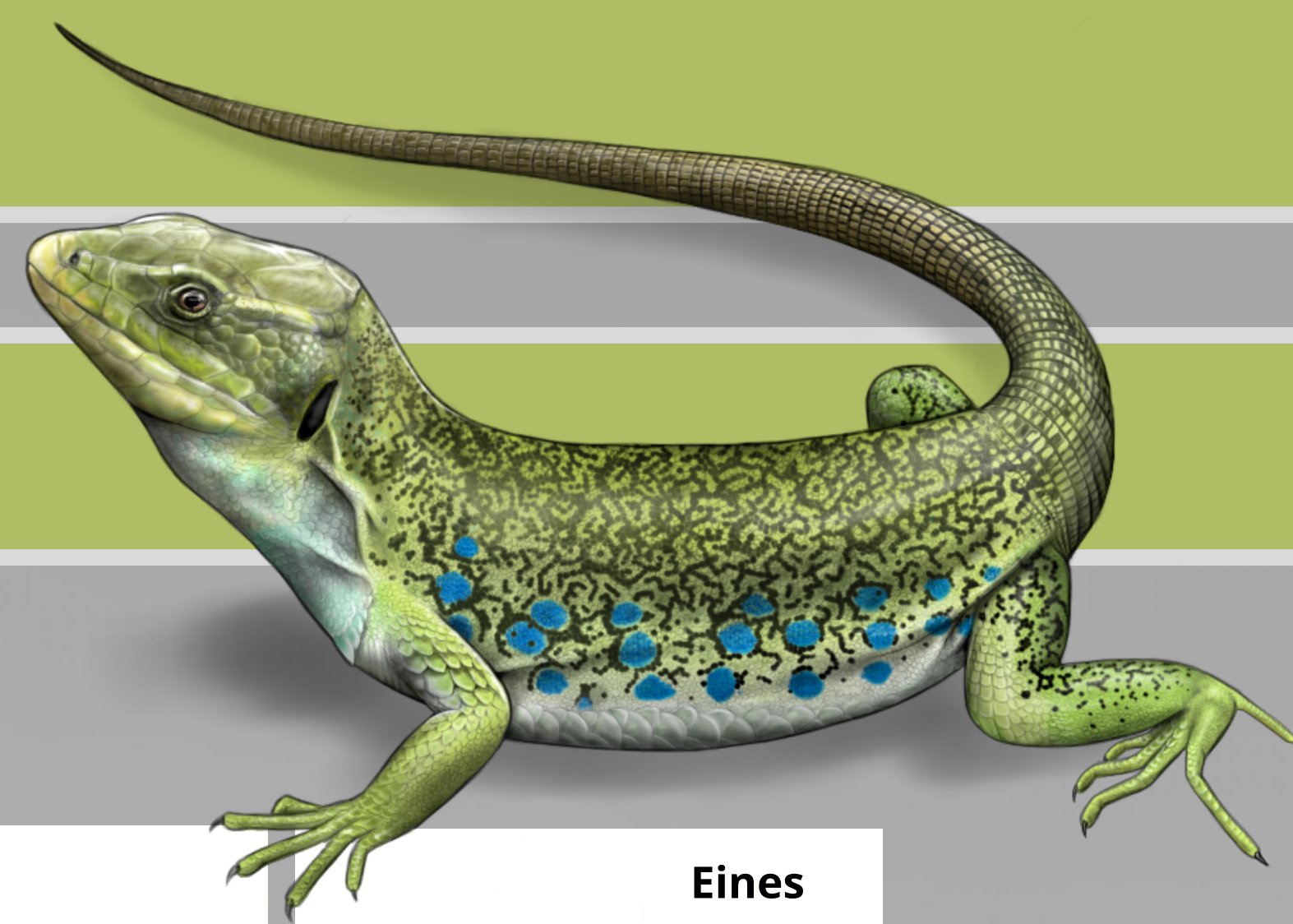

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Saguer Parés, Guillem; Muñoz Muñoz, Francesc, dir. Herpetofauna del Gironès :
biogeografia comarcal. 2022. 1 pag. (813 Grau en Biologia Ambiental)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/264053>

under the terms of the license

Timon lepidus

Introducció i objectius

Tot i la dificultat que presenta la seva observació, les característiques ecològiques dels amfibis i els rèptils i el seu estret lligam amb les condicions ambientals fan especialment interessant conèixer-ne bé la distribució.

Aquest treball té per objectius:

- Recollir el coneixement actual en aquest aspecte dins l'àmbit geogràfic del Gironès
- Comprendre els aspectes ecològics i biogeogràfics que determinen la distribució de l'herpetofauna a la comarca
- Assentar les bases per a millorar aquest coneixement en un futur proper

Metodologia

- Recopilació de cites
- Definició de la **distribució coneguda** de cada espècie en quadrícules de 2x2 km
- Caracterització ecològica: bibliografia + anàlisi de la distribució coneguda
- Proposta de **distribucions potencials**
- Comparació de distribucions potencials i conegudes
- Detecció de deficiències de mostreig i definició de zones prioritàries de cara a futures prospeccions

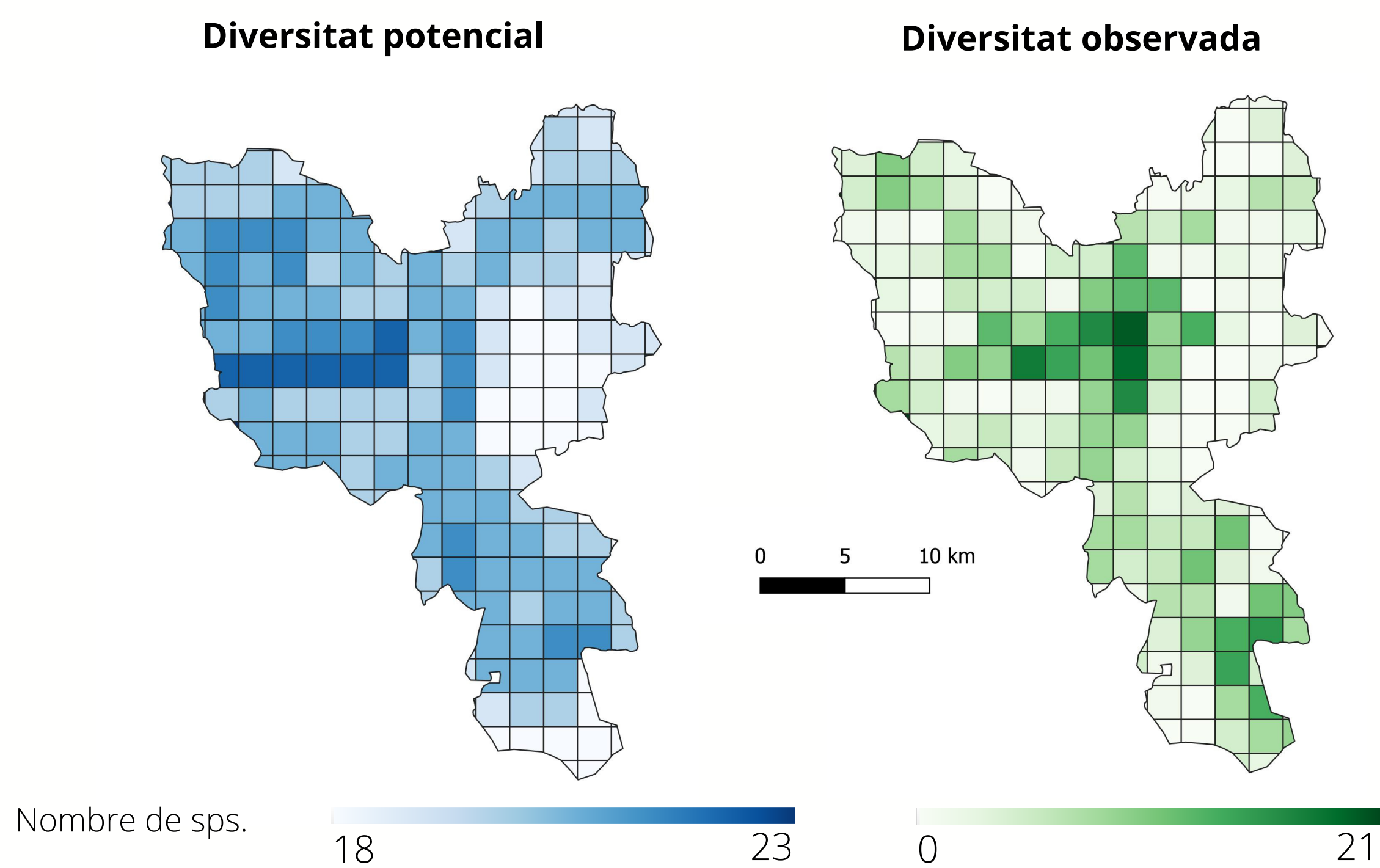
Eines

- Sistema d'Informació Geogràfica QGIS
- Capes cartogràfiques de l'ICGC, la Cartografia d'Hàbitats de Catalunya i l'Atlas Climàtic de Catalunya
- Dades de presència d'espècies de diverses procedències (*)

Diversitat herpetològica

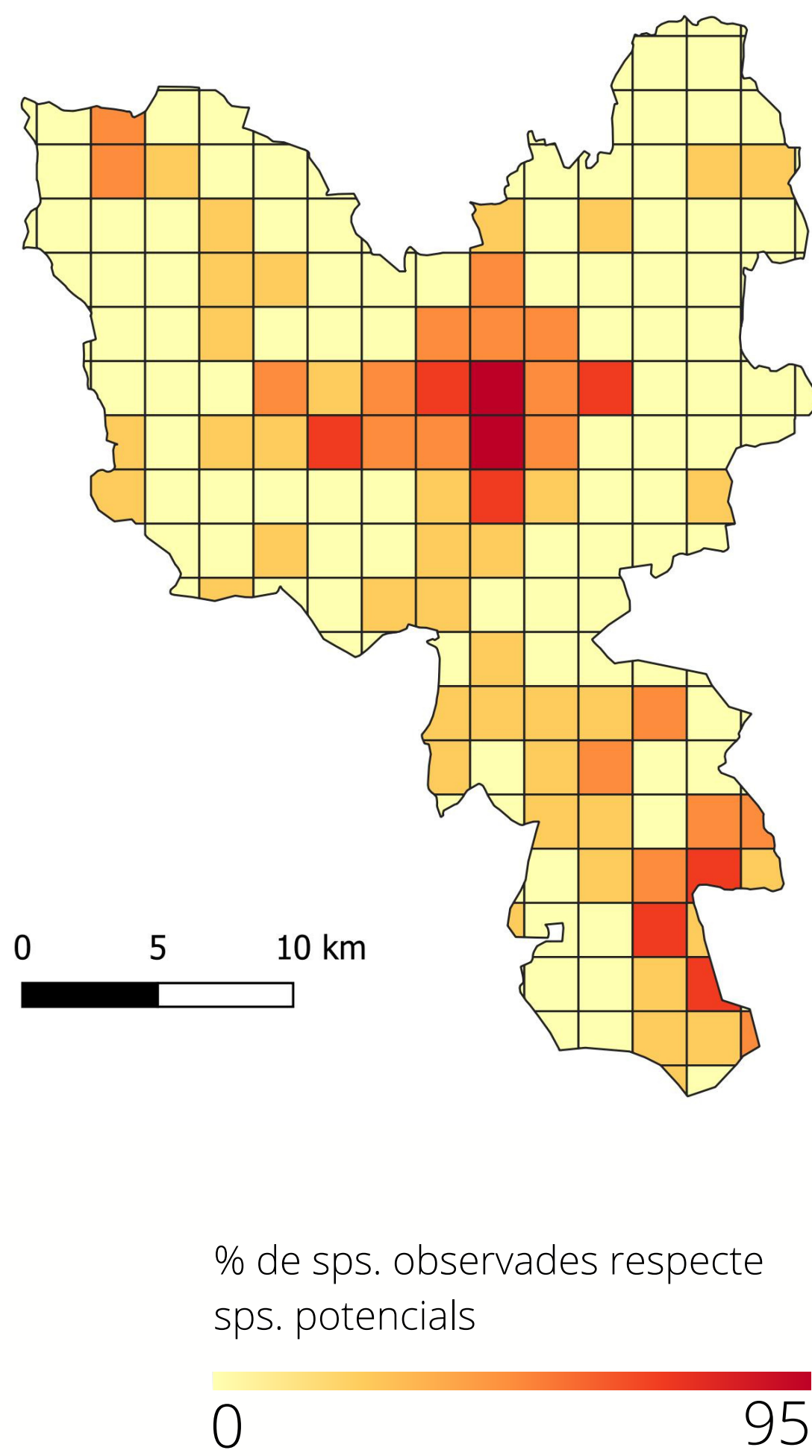
La major diversitat potencial es dona a les àrees de transició entre biòtops mediterranis i eurosiberians, assolint un màxim allà on s'hi afegeix la presència d'un curs d'aigua important. Amb una caracterització ecològica més detallada del grup dels amfibis, cartografiant els punts d'aigua de la comarca, probablement la diferència seria encara major.

La diversitat observada, com a conseqüència d'una manca de mostreig estandarditzat per aquest grup, es concentra a les zones més densament poblades de les rodalies de Girona i als voltants de Llagostera, on naturalistes locals han recollit més dades.

Grau de prospecció del territori

El percentatge d'espècies observades respecte les potencials per a cada quadrícula és un bon indicador del grau de prospecció de la zona. És destacable la manca de prospecció al **curs O del Ter** i a la **zona muntanyosa del NO** de la comarca, una de les que presenta major diversitat potencial i que cal considerar prioritària de cara a futurs mostrejos. També s'ha de considerar prioritària la **conca O de l'Onyar**, donada la presència de poblacions relictuals d'espècies de caràcter eurosiberià.

Hyla meridionalis

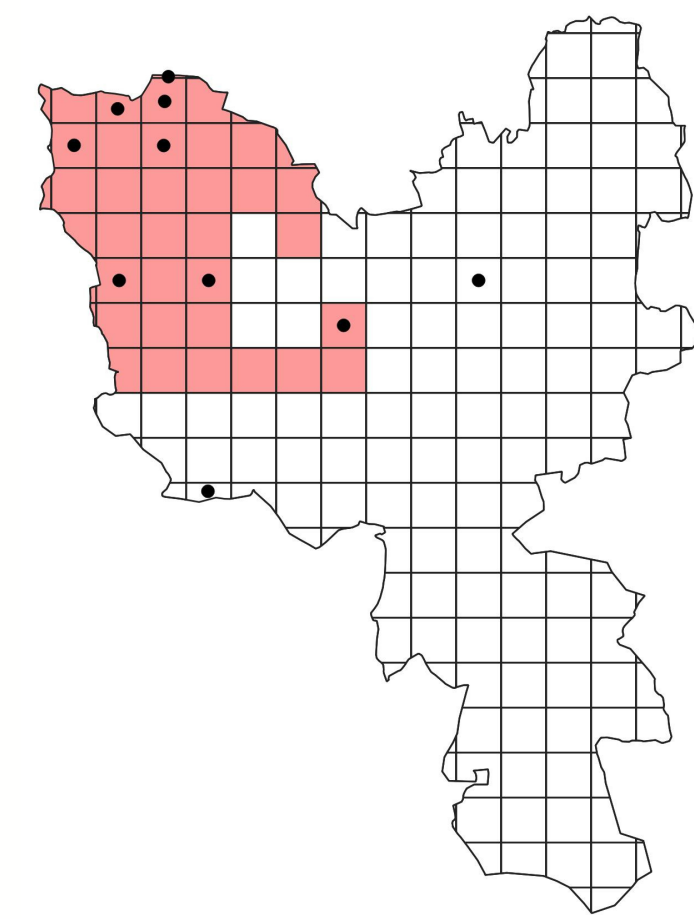
* Fonts d'obtenció de dades

- Base de dades de Biodiversitat del Gironès (consultat a 12/2021), 2021. Ateneu Juvenil, Cultural i Naturalista de Girona
- Base de datos de anfibios y reptiles de España (consultat a 09/2021), 2021. Asociación Herpetológica Española
- Base de dades de la SCH (consultat a 04/2022), 2022. Societat Catalana d'Herpetologia
- Portal de ciència ciutadana Ornitho.cat. Accessible a https://www.ornitho.cat/index.php?m_id=1
- Observacions pròpies i comunicacions personals

Exemples de particularitats biogeogràfiques

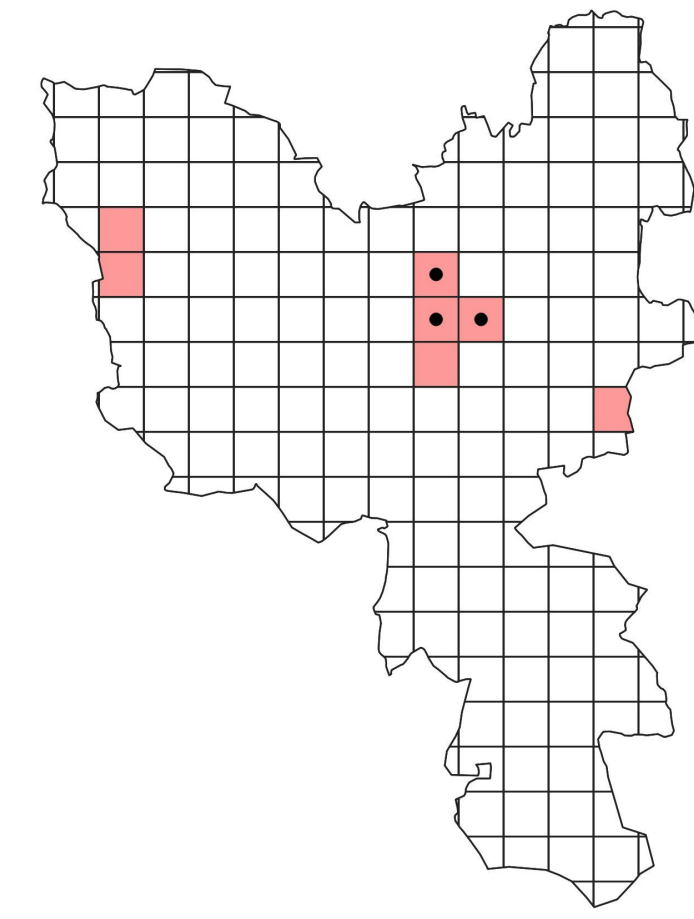
Lacerta bilineata - Lluert

Espècie de caràcter centreeuropeu, pròpia d'hàbitats eurosiberians, que a la comarca presenta cites fora de l'àrea de distribució potencial. Probablement es corresponen a **poblacions relictuals** que es mantenen en condicions microclimàtiques molt concretes. Succeeix el mateix amb altres sps. ecològicament semblants com la serp d'esculapi, i, possiblement, la sargantana roquera i l'escurçó pirinenc. Precisar les distribucions d'aquests rèptils és especialment interessant.

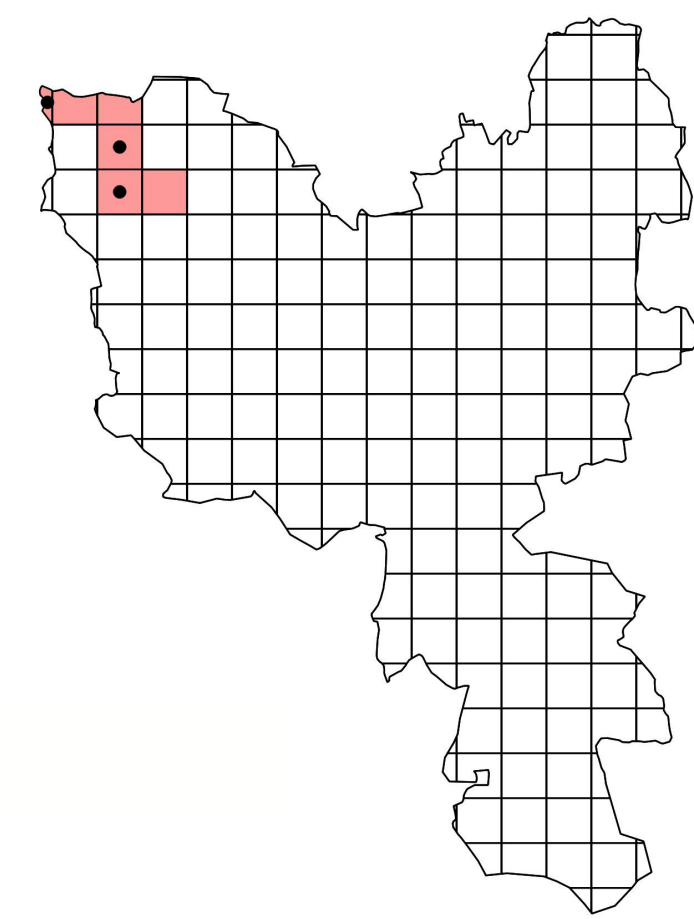
Chalcides striatus - Lladrió llistat

Espècie de difícil detecció, amb requeriments d'hàbitat molt concrets que es compleixen en pocs indrets de la comarca. La caracterització d'hàbitat permet localitzar quadrícules amb presència potencial on cal buscar-lo específicament per a confirmar-ne o descartar-ne la presència.

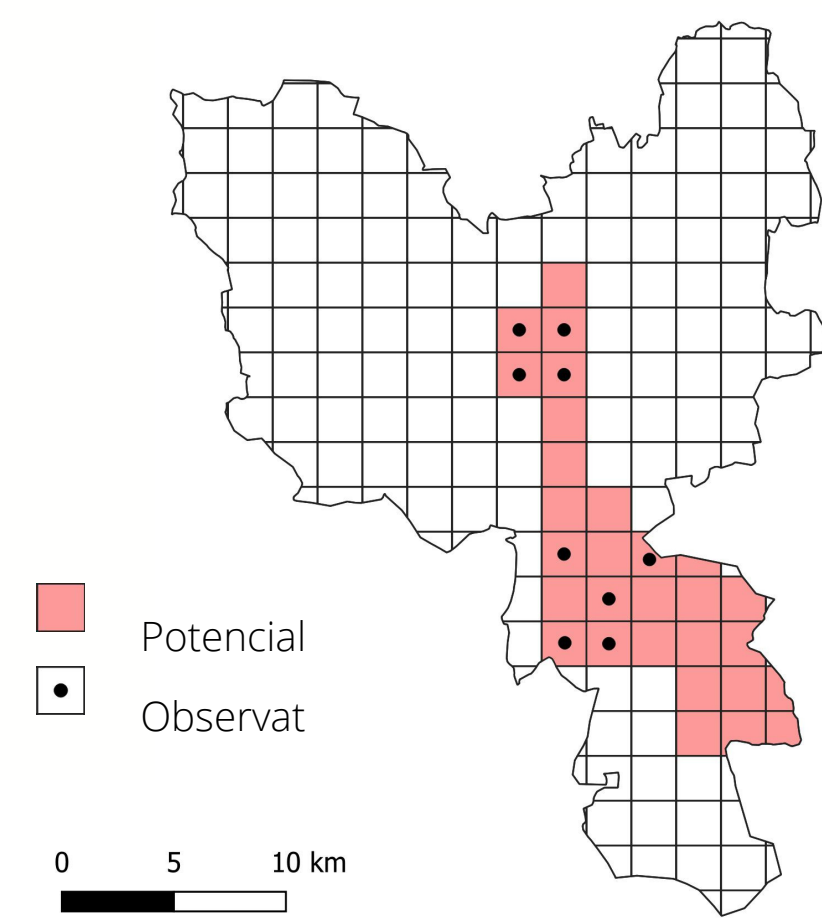
Calotriton asper - Tritó pirinenc

Endemisme pirinenc propi de torrents d'aigües fredes i oxigenades que al Gironès i zones properes presenta algunes poblacions perifèriques en condicions subòptimes, en cursos de caràcter mediterrani. L'aïllament i la baixa variabilitat genètica d'aquestes poblacions fa que es produeixin fàcilment **extincions** davant perturbacions ambientals, fet que podria estar succeïnt a la comarca.

Hemorrhois hippocrepis - Serp de ferradura

Espècie mediterrània termòfila que es troba al seu límit de distribució mundial. Exceptuant algunes poblacions al peu de les Gavarres, les cites apareixen disperses en zones subòptimes de la plana de la Selva, on possiblement l'hàbitat ha estat força transformat. És interessant mantenir una vigilància sobre la possible expansió meridional de la seva distribució actual com a conseqüència del canvi climàtic.

Conclusions

El Gironès marca la transició entre dos biòtops i dues comunitats d'espècies. Tot i l'interès que això suposa, però, existeixen grans àrees infraprosectades. La recopilació de la informació disponible fins al moment serveix per a detectar en quins aspectes la manca d'informació és més acusada i què cal fer per a millorar-ne el coneixement. En aquest sentit, la definició d'un conjunt d'àrees de mostreig prioritari pretén ser una eina pel propi autor i altres naturalistes locals per tal de focalitzar-hi esforços.